

برای مثال، وقتی که شما به‌عنوان

مربی:

● به کودک یاد می‌دهید که کفش‌هایش را مرتب کند، در واقع به او کمک کرده‌اید که حرکات راست به چپ چشم‌هایش را که بعدها هنگام مطالعه نیاز دارد، تقویت کند!

● به کودک کمک می‌کنید تا اسباب‌بازی‌هایش را در سبد مخصوص قرار دهد، این کمک شما مهارت‌های مورد نیاز حافظه دیداری کلمات هنگام خواندن را توسعه می‌دهد.

● برنامه‌ای تقویمی را پیگیری می‌کنید، با این کار آموزش زمان و وقت را تقویت کرده‌اید!

● اجازه می‌دهید که کودک میز ناهار را بچیند، آگاهی فضایی مورد نیاز برای حل مسائل جمع و تفویق در ریاضیات را برای مراحل بعد فراهم کرده‌اید!

رشد کودکان متناسب با آهنگ حرکت خودشان

در حالی که شناخت رهنمودها و ویژگی‌های کودکان در سنینی مشخص به‌عنوان راهنما برای مربیان ضروری است، اغلب مربیان و والدین نگران این مسئله هستند که کودک آن‌ها نمی‌تواند همان کاری را انجام دهد که کودک همسن وی می‌تواند انجام دهد. مثلاً نمی‌تواند اعداد را جمع بزند؛ با وجود این‌که از نظر رشد شناختی و اجتماعی کودک طبیعی است! در چنین وضعیتی مربیان باید از والدین بخواهند که به کودک خود، فرصت کافی برای رشد و پیشرفت را بدهند. دانستن این کلمه که کودکان با سرعت پیشرفت خودشان رشد می‌یابند و رشد هر کودک متناسب با آهنگ حرکت خود آن کودک است، برای مربیان و والدین اصلی مهم و ضروری است.

اشاره

بهترین مربیان پیش‌دبستانی می‌دانند که کودکان سه تا شش سال ویژگی‌هایی دارند! آن‌ها می‌دانند که کودکان چگونه فکر می‌کنند، بازی می‌کنند و یاد می‌گیرند. لازم است مربیان دوره پیش‌دبستان پیش از این که شگردها و راهبردهای آموزشی خوبی را بیاموزند، نحوه رشد کودکان و انتظاراتی که در این دوره از آن‌ها می‌رود را به‌خوبی بشناسند.

کلیدواژه‌ها: یادگیری، مغز، کودک و مربی.

ترجمه: دکتر مرجان کیان
استادیار دانشگاه خوارزمی

رمزهای یادگیری کودکان

شناخت رشد کودک در تمام دوره کار حرفه‌ای مربی به وی کمک می‌کند. به‌گونه‌ای که مربیان با استفاده از روش‌های گوناگون می‌توانند براساس چگونگی رشد کودکان به فعالیت‌های روزانه کودکان غنا ببخشند.

۱۴

شده‌آبوش پیش‌دبستانی
دوره چهارم، شماره ۴
تابستان ۱۳۹۲

احساسات است. بیشترین احساسات در یک فعالیت یا آموزش این حالت است که کودکان یاد خواهند گرفت. کودکان از طریق حواس بسیار می آموزند. لمس کردن اشیاء برای کودکان حسی بسیار جالب و خوشایند است.

● کودکان پیش دبستانی حافظه‌ای بسیار قوی درباره داستان‌ها دارند. در مقابل، برای اصطلاحات نامربوط یا پراکنده حافظه محدودی دارند. حتی تمرین و کاربرد گنجینه لغات نیز به آن‌ها برای یادآوری فهرست تصادفی از اصطلاحات کمک چندانی نمی‌کند. بنابراین، درک و فهم نحوه یادگیری کودکان مبنایی است برای مربیان تا بتوانند بهترین روش‌های آموزشی را طراحی کنند. مربیان از طریق شناخت کارکرد مغز کودکان، میزان و نوع یادگیری حافظه آن‌ها و آگاهی از آن‌چه برای مغز کودکان مطلوب یا نامطلوب است، می‌توانند در آموختن و کسب تجارب کودکان، موفق و متفاوت عمل کنند.

به عبارت دیگر، براساس آن‌چه اشاره شد، مربیان می‌توانند روش‌های آموزشی را برگزینند که به کودکان احساس امنیت بدهد، از حواس کودکان برای یادگیری بیشتر کمک بگیرند، آواها و ترانه‌هایی را به آن‌ها آموزش دهند که کودکان با خواندن آن‌ها لذت ببرند. از تکرار خواسته‌های کودکان خسته نشوند و با آن‌ها همراه و همدل باشند.

پی‌نوشت

1. Lev Vygotsky
2. Brain Based Learning

منابع

1. Holewa, Lisa and Rice Joun (2008); What Kindergarten Teachers Know, Published by the penguin Group (USA) Inc.

شایان ذکر است که گاهی آموزش استانداردها باعث می‌شود این حقیقت نادیده گرفته شود که همه کودکان، نمی‌توانند تمامی مهارت‌ها را در یک محدوده سنی مشخص در خود رشد دهند! بنابراین، مربیان باید آگاه باشند که کودکان در سنین مشخص، متناسب با سرعت پیشرفت خود رشد می‌یابند و همه به‌طور یکسان و مشابه، پیشرفت نمی‌کنند. اولین گام برای یک مربی در دوره پیش دبستان شناخت توانایی‌های کودکان است. اما یاری کردن مربی به کودکان برای گوش دادن، یاد گرفتن و همکاری کردن آن‌ها با سایر کودکان جز گام‌های بعدی برای یک مربی خوب محسوب می‌شود.

رشد مغز و یادگیری کودکان

مربیان دوره پیش دبستانی به‌منظور پایه‌ریزی محیط یادگیری و تعامل با دانش‌آموزان، بر نحوه کار و رشد مغز کودکان و این‌که آن‌ها چگونه یاد می‌گیرند، تکیه دارند. بسیاری از پژوهش‌هایی که امروزه به مربیان در این زمینه یاری می‌رساند، به فعالیت‌های روان‌شناس معروف روسی **لیو ویگوتسکی**^۱ برمی‌گردد که در دهه ۱۹۲۰ میلادی روی رشد شناختی کودکان کار می‌کرد. اما مطالعات بر روی عملکرد مغز رشته‌ای جدید است و در دهه ۱۹۸۰ به اوج خود رسید. به‌گونه‌ای که نشان داد می‌تواند برای کلاس درس، ابزار تدریس مفیدی محسوب شود. بسیاری از «یادگیری‌های مغز-محور»^۲ درباره این‌که آیا بازی و موسیقی می‌توانند در یادگیری مهارت‌های ریاضیات برای کودکان مؤثر و مفید باشند، بحث دارند. با وجود این‌که درک نحوه یادگیری کودکان که می‌تواند برای مربیان در مراکز پیش دبستان و والدین در خانه‌ها به‌طور گسترده‌ای مفید باشد، اکنون بسیار قابل قبول و مورد تأیید است.

نکاتی اساسی در زمینه نحوه یادگیری مغز محور در کودکان

- **کودکان به احساس امنیت برای یادگیری نیازمندند.** این عبارت فقط امنیت جسمانی را که البته بسیار ضروری است، شامل نمی‌شود. منظور از احساس امنیت این است که کودک بداند کسی از او مراقبت می‌کند یا کسی حواسش به وی است. این احساس امن به معنای واقعیت دانستن اینکه بعدها چه انتظاری از کودک وجود دارد و درک و فهمیدن انتظار دیگران از سوی کودک است. به عبارت بهتر، کودکانی که احساس امنیت می‌کنند، خطرپذیرتر هم می‌شوند.
- **مغز تکرار را دوست دارد.** این نکته مهم دلیل آن است که کودکان می‌خواهند داستانی تکراری بشنوند؛ شعری تکراری را بخوانند یا بازی مورد علاقه‌شان را تکرار کنند.
- **کودکان نحوه انجام دادن امور جدید را از طریق تماشای تلویزیون یاد می‌گیرند.** آن‌ها نمی‌توانند چگونگی انجام دادن امور جدید را از طریق شنیدن آموزش‌ها بیاموزند. کودکان به تمرین و ممارست واقعی و عینی فعالیت‌های مهم نیاز دارند.
- **مغز بهترین‌ها را یاد می‌گیرد.** به‌ویژه زمانی که بین دوره‌های آرام و فعال، تعادل برقرار باشد. کودکان به بیدار شدن، دویدن، پریدن، لی‌لی کردن و چرخیدن نیاز دارند. جنبش و تحرک مغز را برمی‌انگیزاند.
- **مغز موسیقی و ریتم را دوست دارد.** کودکان می‌توانند از طریق آواها و ترانه‌ها که به فرایند مغز و ذخیره کردن اطلاعات کمک می‌کند، یاد بگیرند.
- **یک روش گسترده و کامل برای دستیابی به مغز جوان کودکان از طریق**